

EGALI ÎN ALEGERI

Fără sexism,
hărțuire și violență
împotriva femeilor

În campania prezidențială din 2020 din R. Moldova au fost înregistrate 150 de cazuri de sexism și acte de violență¹, iar la alegerile parlamentare din 2021 au fost semnalate cel puțin 12 cazuri de intimidare, violență și vandalism în care au fost implicați candidații electorali².

De regulă, femeile sunt mai expuse la glume și vulgarități sexuale, referințe cu privire la îmbrăcăminte, aspectul corpului sau starea civilă, discriminare de gen și discurs explicit violent și plin de ură.

Acestea reprezintă bariere serioase în calea participării femeilor în politică, în implicarea lor în viața publică și în procesele de luare a deciziilor. Aceasta nu este doar o „problemă a femeilor”, dar și un obstacol fundamental în calea procesului democratic.

Este foarte important să recunoaștem sexismul, hărțuirea și violența împotriva femeilor în alegeri și să venim cu un răspuns prompt!

SEXISM este orice expresie (act, cuvânt, imagine, gest) bazată pe ideea că unele persoane, de regulă femeile, sunt inferioare din cauza sexului lor³. Acesta se întâmplă în sfera **publică** sau **privată**, **online** sau **offline**.

Cum recunoști sexismul?

- ▶ Comentarii negative despre apariția femeilor sau bărbaților în spațiul public bazate pe prejudecăți și stereotipuri;
- ▶ Publicarea sau/și distribuirea imaginilor sau comentariilor umilitoare sau cu conotație sexuală, inclusiv pe rețelele de socializare;

3. Recomandarea CM/REC (2019) 1 privind prevenirea și combaterea sexismului al Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, adoptată în martie 2019 conține prima definiție a sexismului, convenită la nivel internațional. În legislația națională, Legea nr 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, stabilește că „limbajul sexist semnifică expresii și adresări ce prezintă femeia și bărbatul în manieră umilitoare, degradantă și violentă, ofensând demnitatea acestora”.

- ▶ Întreruperea constantă și explicații foarte simple oferite femeilor, de parcă acestea ar fi incapabile să înțeleagă un anumit subiect (mansplaining) sau minimizarea capacității de a explica ceva (manterrupting);
- ▶ Utilizarea masculinităților în dezbaterile electorale, inclusiv în denumirile de profesii sau funcții;
- ▶ Utilizarea calificativelor și adjectivelor care vizează întărirea stereotipurilor legate de rolurile de gen.

Acesta este sexism și nu trebuie să-l accepți!

Cazurile de limbaj sexist și discriminare sunt examinate în instanța de judecată prin prisma Legii nr. 5/2006 și Legii nr. 121/2012. Examinarea acestor cauze este scutită de taxa de stat.

HĂRȚUIREA este manifestarea unui comportament verbal, non-verbal sau fizic de natură sexuală⁴ care crează un mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, astfel încălcând demnitatea unei persoane.

Cum recunoști hărțuirea?

- ▶ Comportament intimidant, atenție nedorită, contact fizic, verbal sau orice altă formă de interacțiune care creează disconfort;
- ▶ Comportament ostil, repetitiv, derizoriu și umilitor cu scopul impunerii puterii și autorității;

4. În baza Directivei 2002/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului (pentru hărțuire) și a Convenției de la Istanbul (pentru hărțuire sexuală); În legislația națională, Legea nr 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, stabilește că „hărțuirea sexuală semnifică manifestarea unui comportament fizic, verbal sau nonverbal care lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare sau insultătoare în scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite, săvârșite prin amenințare, constrângere, șantaj”.

- ▶ Răspândirea zvonurilor despre viața sexuală sau preferințele sexuale ale unei persoane;
- ▶ Comentarii sexuale despre îmbrăcăminte sau aspectul unei persoane, inclusiv glume și critici jignitoare.

La nivel național, hărțuirea sexuală la locul de muncă se pedepsește

Hărțuirea sexuală se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 850 unități convenționale sau cu muncă nerecuperată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

(Art. 173. Codul Penal al Republicii Moldova)

VIOLENȚA ÎMPOTRIVA FEMEILOR în politică cuprinde toate formele de agresiune, constrângere și intimidare care încearcă să excludă femeile din politică.

Aceasta include participarea femeilor în calitate de candidate, alegătoare, activiste, susținătoare de partid, observatoare, lucrători electorali sau funcționari publici.

Actele de violență pot adopta multiple forme, inclusiv **violența fizică** și **violența economică**, în mediul **online** sau **offline** și se manifestă prin:

- ▶ amenințări cu vătămare fizică;
- ▶ utilizarea intenționată a forței fizice;
- ▶ împingerea, apucarea, sufocarea, scuturarea, plesnirea, lovirea etc.;
- ▶ limitarea necesităților de mișcare, hrană sau somn;
- ▶ împărțirea inegală a resurselor financiare ;
- ▶ acces limitat la bani sau mijloace de transport ;
- ▶ controlul exagerat al cheltuielilor.

1. Olga Bătcă, Raport de monitorizare: Discurs public din perspectiva de gen și a violenței față de femei în alegeri.
2. Asociația Promo-Lex, Raportul Final al Misiunii de Observatori a alegerilor din 11 iulie 2021.

Este foarte important să o recunoaștem și să căutăm soluții pentru a o depăși.

Maltratarea sau alte acțiuni violente care au cauzat vătămare neînsemnată a integrității corporale se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore, sau cu arest contravențional de la 5 la 10 zile.

(Art. 78. Codul Contravențional al R. Moldova)

Persecutarea în mod repetat a unei persoane căreia i s-a cauzat o stare de anxietate, frică pentru siguranța proprie ori a rudelor apropiate, fiind constrânsă să-și modifice conduita de viață, savârșită prin urmărirea persoanei, contactarea sau încercarea de a contacta prin orice mijloc sau prin intermediul altei persoane, se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore, sau cu arest contravențional de la 10 la 15 zile.

(Art. 78/2. Codul Contravențional al R. Moldova)

Sexismul, hărțuirea și violența împotriva femeilor au un impact negativ la nivel individual, privat și comunitar.

Oricine le poate raporta, indiferent dacă este victimă a abuzului sau martor!

CE POȚI FACE?

Dacă ești victimă sau martor a unui caz de sexism, hărțuire sau violență împotriva femeilor în contextul alegerilor, nu rămâne indiferent și raportează.

Iată care sunt cei 5 PAȘI de urmat:

SALVEAZĂ mesajele, imaginile, email-urile care demonstrează limbajul sexist sau alte forme de discriminare sau violență împotriva femeilor.

ÎNREGISTREAZĂ informația utilă: data, ora, dacă ai fost sau nu martor al incidentului.

DEPUNE o plângere la orice secție de poliție

@ igp@igp.gov.md

+373 22 868 112; +373 868 113

SESIZEAZĂ Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității. Ei vor examina plângerea și vor restabili în drepturi orice victimă a discriminării.

LINIA FIERBINTE 0 8003 3388 – apel gratuit de la telefon fix

www.egalitate.md

Avocatul Poporului – monitorizează respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului, ghidat de principiul legalității.

<http://ombudsman.md/> - depune o cerere online

ACCESAZĂ www.gender.monitor.md și semnaleză online orice caz de violență în alegeri. Aceasta este una din cele mai eficiente forme de sesizare a încălcărilor.

<https://gender.monitor.md/>

www.coe.int

Consiliul European este organizația lider în domeniul drepturilor omului pe continentul european. Aceasta include 46 de state membre, inclusiv toate statele membre ale Uniunii Europene. Toate statele membre ale Consiliului European au semnat Convenția Europeană a Drepturilor Omului, un tratat conceput să protejeze drepturile omului, democrația și preeminența dreptului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează punerea în aplicare a Convenției în statele membre.